

„PRAVDAN“ KYMMENVUOTISPÄIVÄKSI

(*Muistelma*)

1. LENAN PÄIVÄT

Lenan päivät olivat tulos stolypinilaisesta „rauhotus“-komennosta. Puolueen nuoret jäsenet eivät tietenkään ole kokeneet eivätkä muista tämän komennon ihanuuksia. Mitä vanhuksiin tulee, niin he varmasti muistavat kirotut rankaisuretkikunnat, rosvohyökkäykset työväenjärjestöjen kimppuun, talonpoikain joukkopieksemiset ja kaiken tämän verhona olleen mustasotnialais-kadettilaisen Duuman. Yhteiskunnallisen ajatuksen jähmettyneisyys, yleinen väsymys ja lamaanus, puute ja epätoivo työläisten keskuudessa, talonpoikain aristuneisuus ja pelokkuus poliisien, tilanherrain ja kapitalistien hurttalaumain yleisen riehunnan oloissa—sellaisia olivat stolypinilaisen „rauhottuneisuuden“ luonteenomaiset piirteet.

Pintapuolisesta tarkkailijasta saattoi näyttää, että vallankumousten aikakausi oli vierähtänyt iäisyyteen, että oli tullut Venäjän „perustuslaillisen“, preussilaiseen tapaan tapahtuvan kehityksen kausi. Likvidaatorit—menshevikit huusivat tästä julkisesti ja saarnasivat legaalisen stolypinilaisen työväenpuolueen

järjestämisen välttämättömyyttä. Ja eräät entiset „bolshhevikit“, ollen sisimmässään myötätuntoisia tällaiselle saarnalle, poistuivat hyvissä ajoin meidän puolueemme riveistä. Ruoskan ja pimeyden voitto oli täydellinen. „Autio ja tyhjä“ — siten luonnehdittiin silloin Venäjän poliittista elämää.

Lenan päivät syöksyivät pyörremyrskynä tähän „autioon ja tyhjään“ ja avasivat kaikille uuden näköalan. Osoittautui, että stolypinilainen komento ei olekaan niin erikoisen luja, että Duuma saa osakseen joukkojen keskuudessa ylenkatsetta ja että työväenluokka oli koonnut itselleen riittävästi tarmoa voidakseen syöksyä taisteluun uuden vallankumouksen puolesta. Työläisten ampuminen kaukaisella Siperian perukalla (Lenan Bodaibossa) oli riittävä, jotta Venäjän peitti lakkoaalto ja lähtien kadulle Pietarin proletariaatti pyyhkäisi yhdellä iskulla tieltään kerskailevan ministeri Makarovin röyhkeine tunnuksineen „niin on ollut ja niin tulee olemaan“. Ne olivat alkavan mahdollisen liikkeen ensimmäisiä pääskysii. „Zvezda“³⁶ oli silloin oikeassa huudahtaessaan: „me olemme elossa, punainen veremme kiehuu käyttämättömien voimien tulesta...“. Uuden vallankumouksellisen liikkeen nousu oli esillä.

Tämän liikkeen aalloissa syntyikin työväen joukko-lehti „Pravda“.

2. „PRAVDAN“ PERUSTAMINEN

Se oli eräänä iltana vuoden 1912 huhtikuun puolivälissä, toveri Poletajevin asunnossa, kun me, kaksi Duuman edustajaa (Pokrovski ja Poletajev), kaksi

kynäilijää (Olminski ja Baturin) ja minä, Keskuskomitean jäsen (maanalaisena minä istuin „koskemattoman“ Poletajevin luona „häkissä“), sovimme „Pravdan“ ohjelmasta ja laadimme lehden ensimmäisen numeron. En muista, olivatko tässä neuvottelussa läsnä „Pravdan“ mitä läheisimmät avustajat — Demjan Bednyi ja Danilov.

„Zvezdan“ agitation, laajojen työläisjoukkojen myötätunnon ja vapaaehtoisten joukkoluontoisten rahakeräysten ansiosta, joita tehtailla pantiin toimeen „Pravdalle“, lehden teknilliset ja aineelliset edellytykset oli jo luotu. „Pravda“ oli todella Venäjän ja ennen kaikkea Pietarin työväenluokan ponnistusten tulos. Ilman näitä ponnistuksia se ei olisi voinut pysyä pystyssä.

„Pravdan“ piirteet olivat selvät: „Pravdan“ kutsuksena oli selittää joukoille kansantajuisessa muodossa „Zvezdan“ ohjelmaa. „Ken lukee „Zvezdaa““, kirjoitti „Pravda“ ensimmäisessä numerossaan, „ja tuntee sen avustajia, jotka ovat samalla myös „Pravdan“ avustajia, hänen ei ole vaikea käsittää, mihin suuntaan „Pravda“ tulee työskentelemään“³⁷. „Zvezdan“ ja „Pravdan“ välillä oli vain se ero, että „Pravdan“ lukijakuntana, eroitukseksi „Zvezdan“ lukijakunnasta, eivät olleet eturivin työläiset, vaan työväenluokan laajat joukot. „Pravdan“ tehtävänä oli auttaa eturivin työläisiä liittämään puoluelipun ympärille uuteen taisteluun heränneet, mutta poliittisesti kehittymättömät Venäjän työväenluokan laajat joukot. Juuri tämän vuoksi „Pravda“ asetti erääksi tehtäväkseen kynäilijöiden kasvattamisen itse työläisten keskuudesta ja heidän nostamisensa lehden johtamistyöhön.

„Me toivoisimme“, kirjoitti „Pravda“ heti ensimmäisessä numerossaan, „että työläiset eivät rajoittuisi yksistään myötätuntoon, vaan osallistuisivat aktiivisesti sanomalehtemme asiain hoitamiseen. Älkööt työläiset sanoko, että kirjoittaminen on heille „outoa“ työtä: työläiskynäilijät eivät tipu valmiina taivaasta, vaan he kehittyvät vähitellen kirjallisessa työssä. Asiaan täytyy vain tarttua rohkeammin: kerran pari epäonnistutaan, mutta sitten opitaankin jo kirjoittamaan...“³⁸

3. „PRAVDAN“ ORGANISATOORINEN MERKITYS

„Pravda“ ilmestyi maailmaan puolueemme kehityksen sinä kautena, jolloin maanalainen toiminta oli kokonaisuudessaan bolshevikkien käsissä (menshevikit pakenivat siitä), mutta legaalisia järjestömuotoja — duumaryhmää, lehdistöä, sairausapukassoja, vakuutus-kassoja, ammattiliittoja — ei oltu vielä täydellisesti valloitettu menshevikeiltä. Se oli bolshevikkien päättäväisen taistelun kautta likvidaattorien (menshevikkejä) karkoittamiseksi työväenluokan legaalisisista järjestömuodoista. Tunnus menshevikkien „poistaminen toimipaikoilta“ oli silloin työväenliikkeen suosituimpia tunnuksia. „Pravdan“ palstat olivat kirjavanaan tiedoituksia likvidaattorien karkoittamisesta vakuutusjärjestöistä, sairausapukassoista ja ammattiliitoista, joihin he olivat aikoinaan pesiytyneet. Menshevikeiltä vallattiin kaikki kuusi työväenkuurian edustajapaikkaa. Yhtä toivottomassa tai melkein yhtä toivottomassa tilassa oli myös menshevikkien lehdistö. Se oli bolshevikkimielisten työläisten tosisankarillista taistelua puolueen puolesta, sillä tsaarinvallan asiamiehet

eivät torkkuneet, vaan vainosivat ja tuhosivat bolshevikkeja, ja maanalaisuuteen ajettu puolue ei olisi voinut kehittyä edelleen ilman legaalisia suoja-
verhoja. Enemmänkin, ilman legaalisten järjestöjen valloittamista puolue ei olisi voinut silloisissa poliittisissa oloissa päästä kosketukseen laajojen joukkojen kanssa ja liittää niitä lippunsa ympärille, se olisi irtaantunut joukoista ja muuttunut sulkeutuneeksi, omassa liemessään kiehuvaksi kerhoksi.

„Pravda“ oli tämän puoluekantaisuuden ja työväen joukkopuolueen muodostamisen puolesta käydyn taistelun keskiössä. Se ei ollut yksinkertaisesti lehti, joka tekee yhteenvetoja bolshevikkien saamista voitoista legaalisten työväenjärjestöjen valloittamisessa,— se oli samalla organisoivana keskuksena, joka liitti näitä järjestöjä puolueen illegaalisten tukikohtien ympärille ja suuntasi työväenliikettä yhteen määrättyyn päämäärään. Toveri Lenin kirjoitti jo teoksessaan „Mitä on tehtävä?“ (1902), että hyvin järjestetty yleisvenäläinen taistelulehti ei saa olla vain kollektiivinen agitaattori, vaan sen pitää olla myös kollektiivinen organisaattori. Juuri tällaiseksi lehdeksi tuli „Pravda“ kaudella, jolloin käytiin taistelua likvidaatoreja vastaan maanalaisen järjestön säilyttämisen ja legaalisten työväenjärjestöjen valloittamisen puolesta. Jos on paikkansapitävä se väite, että ilman likvidaatoreista saavutettua voittoa meillä ei olisi sitä puoluetta, joka on voimallinen yhtenäisyytensä vuoksi ja voittamaton uskollisuutensa vuoksi proletariaatille ja joka järjesti vuoden 1917 Lokakuun,—niin yhtä paikkansapitävää on sekin, että vanhan „Pravdan“ sitkeä ja uhrautuvainen työ huomattavasti valmisteli

ja joudutti tätä likvidaattoreista saatua voittoa. Tässä mielessä vanha „Pravda“ oli epäilemättä Venäjän proletariaatin tulevien mainehikkaiden voittojen airut.

„Pravda“ № 98.

toukokuun 5 pnä 1922

Allekirjoitus: *J. Stalin*